

- ervaringen/waarnemingen wat de omvang en schadelijkheid van emissies door bedrijven betreft.

Hierbij wordt opgemerkt dat het overheidsbeleid de laatste jaren minder stringent is geworden in die zin dat 'normen' minder dwingend zijn geworden en gemeenten meer bevoegdheden hebben gekregen om hinderaspecten in de context van de omgeving te beoordelen en hierin een eigen beleid te ontwikkelen. Dit geldt zelfs voor het aspect geluid. Voor de gevelbelasting van woningen golden wettelijke normen. Conform de nieuwe *Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening* is er sprake van 'mogelijke grenswaarden'.

Dit betekent dat de in de tabel genoemde afstanden geen dwingend karakter kunnen hebben. Wel wordt opgemerkt dat de ondergrens voor het individuele risico met betrekking tot externe veiligheid (10^{-6}) een harde norm is.

Omdat de afstanden in de tabellen in klassen zijn ingedeeld, kan een vermelde afstand (in geringe mate) afwijken van een bestaande norm. Een voorbeeld hiervan is benzineservicestations met LPG. De normatieve afstand is 80 m, in de tabel is dit afgerond tot 100 m.

Hoewel de bedrijfstypen zodanig gedefinieerd/geclusterd zijn dat er in het licht van de milieubelastingen een zekere uniformiteit binnen elk bedrijfstype bestaat, kan - zonder de tabel enorm te detailleren - niet worden voorkomen dat er binnen een bedrijfstype een zekere mate van variatie is, bijvoorbeeld door verschillende installaties, processen, (grond)stoffen, producten, productieomvang, terreinindeling, voorzieningen en dergelijke. Dit betekent dat de afstanden in de tabel niet meer dan indicatief kunnen zijn.

Bij de afstanden voor stof en geur wordt opgemerkt dat dit uitsluitend de hinderaspecten betreft. Er is geen rekening gehouden met de mogelijke schadelijkheid van stoffen in de lucht. Indien de schadelijkheid relevant is, komt dit tot uiting in de kolom 'opmerkingen'.

5.4.2 Geur

Het overheidsbeleid ten aanzien van het beperken van geurhinder is in een brief van de minister van VROM van 30 juni 1995 verwoord. Met deze brief wordt afstand genomen van de strikte toepassing van in het verleden gehanteerde percentielwaarden met een normerende status. De mate van hinder die acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd bestuursorgaan. Wel wordt met de brief benadrukt dat het ALARA-principe uit de Wet milieubeheer onverminderd van kracht is: valt geurhinder door een inrichting te verwachten, dan dienen door het bevoegd gezag voorschriften te worden opgelegd.

Een zekere normering voor geurhinder is beschreven in de Nederlandse Emissie Richtlijnen (NER). Hierin staan immissiewaarden op leefniveau (zoals ter plaatse van woningen), uitgedrukt als percentielwaarden. Deze waarden zijn bedoeld als waarden waarboven sprake is van hinder. De waarden zijn verschillend, afhankelijk van de soort stoffen. In de NER staan tevens grenswaarden voor de emissies van stoffen door inrichtingen. Deze grenswaarden zijn uitgedrukt in termen van concentraties of als hoeveelheid gerelateerd aan het productievolumen, en zijn zodanig bepaald dat overschrijding ervan voorkomen kan worden met maatregelen/voorzieningen die in de sfeer van het ALARA-principe liggen. De immissie- en emissiewaarden in de NER hebben echter geen wettelijke status. De waarden worden wel gezien als aanbevelingen aan het bevoegd gezag, onder

andere bij de verlening van milieuvergunningen.

Voor de bepaling van de 'afstand voor geur' in de tabel is aangesloten bij de immissiewaarden zoals vermeld in de NER. Dit neemt echter niet weg dat in concrete gevallen de in acht te nemen afstand mede afhankelijk is van de bedrijfsgrootte, technische maatregelen en voorzieningen, waaronder de hoogte van een eventuele schoorsteen.

Een aantal recente ontwikkelingen staat omschreven op pagina 28.

5.4.3 Stof

Voor het aspect stofhinder geldt op hoofdlijnen hetgeen hierboven voor geurhinder is toegelicht. De NER geeft niet-wettelijke richtwaarden voor de maximale immissie in het algemeen voor niet-schadelijke stof, en in het bijzonder mogelijke maatregelen voor diverse processen om stofemissies te beperken.

Voor de bepaling van de 'afstand voor stof' in de tabel is hierbij aangesloten. De in acht te nemen afstanden zijn echter ook hiervoor niet meer dan indicatief omdat de bedrijfsgrootte, alsmede technische maatregelen en voorzieningen een bijzonder grote invloed hierop hebben.

5.4.4 Geluid

Was tot voor kort sprake van een strikte normering van de toelaatbare geluidsbelasting op woningen conform de *Circulaire Industrielawaai* uit 1979, thans is het overheidsbeleid sterker gericht op de lokale (gemeentelijke) verantwoordelijkheden, waarbij harde landelijke normen zijn losgelaten. In de nieuwe *Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening* (21 oktober 1998) wordt dit nieuwe beleid verwoord.

Werden in de oude circulaire slechts drie gebiedstypen met elk een eigen geluidsnorm onderscheiden, in de nieuwe handreiking worden 10 gebiedstypen onderscheiden met voor elk gebiedstype niet een geluidsnorm maar een zogenaamde mogelijke grenswaarde, met nadruk op het gemeentelijk beleid om bij de toepassing ervan rekening te houden met de specifieke omstandigheden. Dit betekent dat de genoemde afstanden voor geluid in de tabel niet alleen vanwege de diversiteit van bedrijven een onzekerheidsmarge in zich hebben, maar ook een zekere vrijheidsgraad vanwege het gemeentelijk beleid.

Om onnodige discontinuïteit ten opzichte van de vorige uitgave *Bedrijven en Milieuzonering* te vermijden is in deze uitgave aangesloten bij de gebiedstypologie 'stille woonwijk met weinig verkeer' uit de nieuwe *Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening*, met de onderstaande 'mogelijke grenswaarden'. (Deze waarden zijn gelijk aan de in het verleden gehanteerde normen voor een 'rustige woonwijk'. Opgemerkt wordt dat in de nieuwe handreiking het gebiedstype 'rustige woonwijk in stad' is gedefinieerd, met waarden die 5 dB(A) hoger liggen dan hieronder.)

- dag (7.00-19.00 uur): 45 dB(A)
- avond (19.00-23.00 uur): 40 dB(A)
- nacht (23.00-7.00 uur): 35 dB(A)

Als grove indicatie mag dienen dat de geluidsbelasting met circa 6 dB(A) afneemt bij een verdubbeling van de afstand tot de bron. Echter, met name bij grote afstanden is die vermindering in geluidsbelasting vaak geringer, afhankelijk van het frequentiepatroon van het geluid.

Bij de bepaling van de afstanden voor geluid is rekening gehouden met mogelijk

lawaai van auto's, vorkheftrucks en dergelijke op het terrein van het bedrijf. In de tabel is achter de afstand voor geluid - waar van toepassing - de letter C van continu opgenomen. Hiermee is dan aangegeven, dat de meeste bedrijven binnen het desbetreffende bedrijfstype continu dag en nacht in bedrijf zijn met die activiteiten die (mede) bepalend zijn voor het geluidniveau (hiermee is bijvoorbeeld niet een koelinstallatie bedoeld die vaak dag en nacht aanstaat). Bij de bepaling van de afstand voor geluid is hiermee rekening gehouden in die zin dat de afstand voor een 'continu bedrijf' één stap hoger is dan voor een vergelijkbaar bedrijf dat niet continu in bedrijf is. Dit betekent dat de genoemde afstand op overeenkomstige wijze gecorrigeerd moet worden indien beoogde bedrijven op dit punt van de veronderstelde continuïteit afwijken.

Voorts is achter de afstand voor geluid - waar van toepassing - de letter Z van zonering opgenomen. Dit betreft bedrijven die zeer veel geluid produceren en als zodanig in het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit (FVB) bij de Wet milieubeheer zijn aangewezen. Vroeger waren dit de zogenaamde A-inrichtingen in het kader van de Wet geluidhinder. Indien deze bedrijven op een bedrijfsterrein voorkomen of in het bestemmingsplan niet uitdrukkelijk zijn uitgesloten, moet in het bestemmingsplan een zonering voor geluid worden opgenomen.

5.4.5 Gevaar

De afstand voor gevaar houdt verband met de mogelijke gevolgen van brand, explosies en de verspreiding van schadelijke stoffen voor mensen in de omgeving van bedrijven. Dit gevaar staat gelijk aan het begrip 'externe veiligheid'.

Het externe veiligheidsbeleid van de rijksoverheid is oorspronkelijk vastgelegd in de notitie *Omgaan met risico's* (1989) en is nadien aangepast in correspondentie tussen de minister van VROM en de Tweede Kamer. Daarnaast heeft de rijksoverheid diverse nota's, richtlijnen, besluiten en circulaire's op dit vlak uitgebracht. Voor een samenvattend geheel wordt verwezen naar de *Handreiking Externe Veiligheid voor Inrichtingen* (VNG uitgeverij, 1996).

Voor de bepaling van de afstand voor gevaar in de tabel is aangesloten bij de overheidsnorm voor het individuele risico (IR), namelijk een grenswaarde van 10-6/jaar voor nieuwe situaties.

Het individuele risico is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval indien deze zich ten tijde van het ongeval permanent en onbeschermd op een bepaalde plaats zou bevinden.

In het vroegere overheidsbeleid was ook sprake van streefwaarden; dit is echter verlaten. Op grond van het ALARA-principe in de Wet milieubeheer kunnen aan bedrijven overigens wel eisen worden gesteld die leiden tot een hoger veiligheidsniveau dan de genoemde grenswaarde.

De afstand voor gevaar, gerelateerd aan de grenswaarde voor het individuele risico, wordt uitsluitend bepaald door de inrichting (stoffen, hoeveelheden, processen, voorzieningen etc), gegeven de statistisch gemiddelde weersomstandigheden.

Naast het individuele risico bestaat er ook een groepsrisico, met een normering in de vorm van oriënterende waarden, waarbij rekening wordt gehouden met de concentraties van mensen in de omgeving van een inrichting. Dit groepsrisico kan in concrete situaties bepalend zijn voor de in acht te nemen afstand tot de inrichting, maar alleen als de omvang van een calamiteit relatief groot kan zijn en er in de directe omgeving een grote concentratie mensen is, bijvoorbeeld een kantoor- of appartementengebouw. Bij de bepaling van de afstand voor gevaar in de tabel kon uiteraard geen rekening worden gehouden met dit groepsrisico.